

GLAS IZSELJENCEV

LIST IZSELJENCEV
IZ JUGOSLAVIJE V FRANCIJI
IN BELGIJI

Naslov za pisma in denarne posiljke:
M. Frambourg
Maison des Syndicats
33, rue Grange aux Belles, Paris 10

Leto IV.

« Glas » stane: za celo leto fr. 24.— pol leta fr. 12.— četrtletno fr. 6.—

2. MARCA 1939.

Stev. 3.

Jugoslovenski narodni odbor za pomoč republikanski Španiji!

Odbor bivših Španskih dobrovoljcev iz Jugoslavije v Parizu.

**Pomagajte bivšim španskim dobrovoljcem iz Jugoslavije!
Oolajšajte jim njihov težki položaj v koncentracijskih taboriščih!
Pomagajte jim, da se svobodno vrnejo v Jugoslavijo!**

Vsem izseljencem iz Jugoslavije, vsem ki ljubijo svobodo in mir, vsem izseljencem v Kanadi, Ameriki severni in južni, dalje v Avstraliji, Franciji in Belgiji, vsem Hrvatom Srbom in Slovencem, vsem društvam in organizacijam izseljencev iz Jugoslavije pošiljamo ta apel za pomoč bivšim dobrovoljcem iz Jugoslavije v republikanski Španiji.

Več kot dve leti so se borili naši dobrovoljci v Španiji proti invaziji nemškega in italjanskega fašizma, za svobodo, mir in demokracijo, proti tiranom, izkoriščevalcem in zaslužnjevalcem narodov.

Istočasno so se oni borili za varnost in svobodo narodov v Jugoslaviji.

Formirani v slavne čete Matije Gubca, Cankarja, baterijo Stjepana Radića, v Bataljonih Dimitrova in Djure Džakovića, oni so zapisali nesmrtno strani v zgodovini bojev za pravice narodov.

Ti borci so direktni nasledniki osvobodilnih tradicij Slovenskega, Hrvaškega in Srbskega naroda!

Naši najboljši sinovi, ki so s svojo krvjo dokazali svojo ljubezen do svobode, nahajajo se danes evakuirani iz Španije v težkem položaju.

Oolajšajte jim njihov težki položaj z Vašo bratsko solidarnostjo!

Med njimi se nahaja tudi večje število sodružic. One so neumorno delovale po bolnišnicah prostrane Španije in obvezale mnogo težkih ran našim sodrugom.

Izseljenske žene priskočite na pomoč Vašim sestram!

Mi smo prepričani, da so Vaše simpatije na strani naših dobrovoljcev. Mi vemo, da ste z največjo ljubeznijo zasledovali njihov boj v Španiji. Mi vemo, da ste bili in ste še danes ponosni na svoje junake. Te Vaše simpatije naj zanje v tej težki uri postanejo dejstva.

Zbirajte prostovoljne prispevke še danes, Vi sami, preko Vaših društev, ustanovljajte odbore za pomoč dobrovoljcem!

Naši dobrovoljci (okrog 500) se želijo vrniti v Jugoslavijo. Oni se zavdajo, da je njihovo mesto med ljudstvom. Toda jugoslovanska vlada jim ne dovoli vrnitve na njihove domove k starišem, ženam, bratom in sestram.

Pomagajte jim, da se bodo mogli vrniti na svoje domove!

Oni zahtevajo, da se jim dovoli vrnitev v Jugoslavijo. Toda od njih se zahteva da se kesajo ker so odšli v Španijo. Kesanje zato, ker so se borili za ideale vsega naprednega človeštva? **Nikoli!!!**

Izseljenci zahtevajo v pisnih in predstavnih s podpisani predstavnikov Vaših organizacij, od predsednika vlade v Beogradu in poslanstev naše države v inozemstvu,

dovoljenje za vrnitev dobrovoljcev v Jugoslavijo, brez obotavljanja, brez pogojev, brez sankcij!

Bratje izseljenci! Izvršite čim bolj obširno in hitro akcijo za pomoč našim bivšim španskim dobrovoljcem, za njihovo svobodno vrnitev v Jugoslavijo!
Ne izgubljajte niti minute!

Padec Stojadinovičeve vlade

Pod pritiskom velike nezadovoljnosti vseh narodov v Jugoslaviji kakor tudi nesoglasij, ki so se pojavile med posameznimi ministri v Stojadinovičevi vladi, posebno po decemberskih volitvah lanskega leta, je bil Stojadinovič primoran, dne 4. februarja podati ostavko svoje vlade.

Neposredni povod za padec Stojadinovičeve vlade je bila ostavka petih ministrov. Dr. Spaho, Cvetković, dr. Krek, Snaj in dr. Kulenović so poslali dne 3. feb. Stojadinoviču pismo v katerem pravijo med ostalim sledeče: «v današnji debati v Narodni skupščini in posebno v govoru prosvetnega ministra dr. Bogoljuba Kujundžića se je ugotovilo, da obstojajo v vladi različna mišljenja po vprašanju našega sporazuma s Hrvati.»

«Mi smatramo, da smo dolžni ne samo v interesu obvarovanja naših programskih obljub, katere smo pred volitvami dali po tem vprašanju, temveč tudi iz drugih velikih državnih vzrokov, da pripravimo pot in pristopimo čim prej k definitivni rešitvi vprašanja sporazuma s Hrvati.»

Mislimo, da vlada v sedanjih sestavi predstavlja oviro za rešitev tega važnega vprašanja. Iz teh razlogov nam je čast podnesti ostavko na položaje, katere v vaši vladi zavzemamo.»

Volilni rezultati v decembru so pokazali, — posebno ako pomislimo na teror v katerem so se izvršile volitve — kako je

ljudstvo v Jugoslaviji globoko zasovražilo Stojadinovičevu vlado. Ali Stojadinovič ni upošteval dejstva, da ga ljudstvo ne mara, on je hotel še nadalje ostati na oblasti. Vsled tega je bil gotovo zelo iznenaden, ko je pet ministrov v njegovi vladi podalo ostavko.

Kakšen zločin nad narodi v Jugoslaviji je pripravil dr. Stojadinovič dajanje načrt finančnega zakona, pravzaprav le nekateri členi, katere je dr. Stojadinovič prav zadnji čas skrivaj znal vtihotapiti v finančni zakonski načrt, ne da bi bil o tem kaj povedal članom drugih skupin svoje vlade.

Pravilno je poudaril zagrebški «Jutranji list» — da ni šlo več za tednov časa temveč samo še za nekaj dni pa bi se bilo zgodilo nekaj, kar bi bili morali naši zanašniki v hudih bojih popravljati.»

Iz političnih členov, ki so bili v skrajno zaviti obliki vnešeni v finančni zakon je razvidno, da je Stojadinovič hotel odpraviti samo misel parlamentarizma, demokracije in svobode, ter uvesti osebni režim svoje oblasti, ustvariti totalitarni sistem, katerega vodja bi bil on sam! Sebi in svojim najbližjim je hotel zagotoviti popolno oblast. Razume se, da če bi bil dosegel uresničenje svojih načrtov, bi bil tudi svoje zaveznike v stranki in vladi odpravil in vladal popolnoma sam po zgledu Hitlerja in Mussolinija!

S pomočjo prej navedenih členov v fi-

Naročnikom in sotrudnikom «Glasa»

Naročnikom in sotrudnikom «Glasa» je znano, da se list že nekaj mesecev sem nahaja v tako težkem položaju, da smo le z največjo težavo še zmogli stroške za tiskanje lista.

V zadnjem času pa se je finančni položaj «Glasa» le še poslabšal. Uprava lista se vsled tega čuti primorano, v cilju, da zagotovi nadaljnje izhajanje «Glasa» da skrajša obseg lista.

Vsi cenjeni naročniki in prijatelji «Glasa» bodo ta ukrep uprave «Glasa» gotovo s razumevanjem vzeli na znanje. Sa je vsakomur jasno, da poslabšanje splošnega in materialnega položaja za izseljence ni moglo ostati brez posledic za «Glas» ki je delavski list in odvisen izključno le od naročnine in protosvoljnih prispevkov.

Prihodnja štev. «Glasa» bo izšla skraj-

šana na 6 strani, skupaj v Slovenskem in Hrvaškem — jeziku.

«Glas» bo tudi za naprej čeprav v skrajšanem obsegu vršil svojo nalogo, kot branitelj pravice izseljencev, kot borec za vse kar je delovnemu ljudstvu koristno in potrebno.

Rojaki zavedajte se, da bo boj za pravice izseljencev še mnogo težji ako ne bomo imeli svojega neodvisnega delavskega lista. Zato še enkrat pozivamo vse izseljence, da pomagajo «Glasu» z nabiranjem novih naročnikov in zbiranjem prispevkov za tiskovni sklad.

Izseljenci v Belgiji in Franciji priskočite na pomoč svojemu listu! Izseljenske društva in organizacije organizirajte pomozno akcijo v korist «Glasa Izseljencev».

Uprava.

Dve izjavi

Z obzirom na nizkotno gonjo, ki jo uprizarjajo nekateri elementi v Franciji proti izseljencem, je «Fraternité», glasilo «Centre de Liaison'a» (Centralne zveze) objavila izjave dveh odličnih predstavnikov francoskega delovnega ljudstva, kateri na tem mestu v celoti objavljamo.

Uredništvo «Glasa».

«Sovraštvo do tujcev mora biti izključeno iz delavskih vrst. Iz socialnega stališča, delavec delavcu ne sme biti tujec, vsaj ako njegovi principi niso nasprotni delavski solidarnosti.»

«Povsod, kjer je delavec poklican sodelovati pri razvoju produkcije pridružiti se skupnemu naporu za dobrobit vseh, je tovariš katerega pravice so določene po dolžnostih katere izvršuje.»

«Če izvršuje druge ima s stališča delavske solidarnosti pravico do prvih, kajti dolžnosti in pravice so si enake.»

Léon Jouhaux,

Generalni tajnik C.G.T.

«Sovraštvo do tujcev, ki hoče sejati sovraštvo med delavce raznih narodnosti,

nanenem zakonu, je hotel docela odpraviti razsojevalno vlogo sodstva med ljudstvom in oblastjo. Naloge upravnih razsodišč je hotel okrniti na nič. Po zamisli svojega finančnega zakona je hotel odpraviti se zadnje ostanke občinskih samouprav, odpraviti občinske odbore, ter za večne čase zagotoviti oblast sebi in peščini svojih pristavev. Ti členi naj bi bili med ljudstvom vzbudili odpor, kar naj bi bilo dalo povod za nastop «močne roke», to se pravi, ako bi se bilo ljudstvo v Jugoslaviji Stojadinovičevim diktatorskim načrtom uprlo, bi bil Stojadinovič uporabil vojaštvo, policijo in zandarmenstvo, zaropotale bi bile strojne puške, padle bi bile nove neštete žrtve. Notranje homatije v Jugoslaviji bi bile italjanskemu in nemškemu fašizmu prišle kakor nalašč, da bi bila dobila priliko, da se vmešata v notranje zadeve Jugoslavije. Kratkoma, Stojadinovič je s svojimi načrti hotel izzvati nemire v Jugoslaviji v času ko zunanja sovražnika narodov v Jugoslaviji — italjanski in nemški fašizem — na to priliko komaj še čakata, da bi narode v Jugoslaviji stisnila v svoje kremplje in jih popolnoma zaslužnjila.

Pripomirjamo še to, da je Stojadinovič s svojimi pooblastili, ki jih je hotel dobiti v finančnem zakonu nameraval tudi popolnoma zatreti svobodne delavske strokovne organizacije v Jugoslaviji in ustanoviti enotno prisilno organizacijo za vse delavstvo v Jugoslaviji, prav kakor je to napravil fašizem v Nemčiji in Italiji.

Teror, nasilja in korupcija — prehod v odkrito fašistično diktaturo — to je bil

(Nadalj, na 2. str.)

nasprotuje čustvom, ki jih goji francosko ljudstvo, nasprotuje interesom Francije.

Hoteli bi dvigniti Francoze proti delavcem, ki so bili prisiljeni zapustiti svojo deželo, da bi ušli preganjanju. Te moze in žene smatra delovno ljudstvo naše dežele za svoje brate. Nasprotno pa delovno ljudstvo naše dežele ve, kako je nevarno delovanje Hitlerjevih in Mussolinijevih agentov, ki le prepogosto uživajo naklonjenost javnih oblasti.

V interesu Francije delujemo mi, ki kritiziramo in obsojamo delovanje tistih, ki hočejo pod krinko lažnjivega rodoljubja nahujskati francosko delavstvo proti inozemskim delavcem, da bi tako pokrili svojo politiko izdajstev, politiko, ki je pogubna za Francijo.»

Jacques Duclos,

Tajnik Kom. stranke Francije in podpredsednik francoskega parlamenta.

Posiv

Tem potom pozivamo vse upokojene rudarje, dalje vse rudarje ki so bili vsled nesreče pri delu ali boleznii upokojeni oziroma spoznani kot nesposobni za delo, dalje vse družine rudarjev, ki so se pri delu smrtno ponesrečili, da pošljejo na uredništvo «Glasa Izseljencev» naslednje podatke:

Upokojeni rudarji:

- Datum katerega so bili upokojeni,
- Ali dotični rudar prejema kako podporo? Koliko in od katere ustanove?
- Kratek opis materialnih razmer v katerih živijo sami ali s družinami.

Prodčasno upokojeni

in za delo nesposobni rudarji:

- Datum, katerega so se ponesrečili,
- Odstopke delovne nesposobnosti, uradno potrjen od strani merodajnih zdravnikov,
- Ali dotični prejema kako podpore? Koliko in od katere ustanove?
- Kratek opis materialnih razmer v katerih živijo sami ali s družinami.

Družine katerih očetje

so se pri delu smrtno ponesrečili:

- Datum smrti (dan, mesec, leto) ponesrečenega družinskega člana,
- Število družinskih članov. (Navesti število otrok in njihovo starost.)
- Ali družina prejema pokojnino? Koliko in od katere ustanove?
- Kratek opis materialnih razmer v katerih se družina pokojnega nahaja.

Vsi podatki morajo biti potrjeni s strani predsednikov in tajnikov izseljenskega društva ali organizacije v dotičnem kraju, s pečatom dotičnega društva, ali sind. sekcije.

Posiljite omenjene podatke čimprej na uredništvo «Glasa»!

Uredništvo.

Padec Stojadinovićeve vlade.

(Nadalj. s 1. str.)

Stojadinovićeve program.

Ljudstvo v Jugoslaviji je z svojo vztrajno in uporno borbo doseglo da so propadli načrti enega samozvanca in grobarja Jugoslavije. Narodi v Jugoslaviji so z velikim veseljem sprejeli vest o padcu Stojadinovićeve vlade, in dali v številnih manifestacijah duška svojemu veselju.

Novo vlado je sestavil Dragiša Cvetković, minister za socijalno politiko v Stojadinovićevi vladi. V vlado je vstopilo nekaj novih v političnem življenju nepomembnih osebnosti. Sodeč po sestavi nove vlade kakor tudi po vzrokih, ki so privedli do padca Stojadinovićeve vlade, je nova vlada le začasna značaja.

Takoj po sestavi nove vlade je Cvetković podal pred narodno skupščino deklaracijo, ki je bila sprejeta z veliko večino. Poslanci, ki so bili izvoljeni v decembru na Stojadinovićevo listo so istega zapustili in sedaj podpirajo Cvetkovića. V tej deklaraciji Cvetkovićeve vlada povdarja, da je prišla na oblast s posebno nalogo, da pripravi pot za rešitev hrvaškega vprašanja. O tem kako in na kakšen način si sedanja vlada zamišlja rešitev hrvaškega vprašanja, vlačna deklaracija ne govori. Brez obzira na namene Cvetkovićeve vlade in eventualne lepe želje, ki jih ona lahko ima, je treba vedeti, da se hrvaško vprašanje lahko reši samo na osnovi svobodnega sporazuma, svobodno izvoljenih narodnih predstavnikov.

Pripravi podlago za rešitev hrvaškega vprašanja pomeni najprvo da je treba izdati nove politične zakone in sicer zakon o tisku, dalje zakon o svobodi govora in združevanja in končno novi volilni zakon. Vse dokler ljudstvo nima možnosti, da svobodno izrazi svoje mišljenje o najvažnejših državnih vprašanjih ne more biti govora o enem resničnem narodnem sporazumu.

V zvezi s deklaracijo Cvetkovićeve vlade naj omenimo, da se je tudi Stojadinović ob nastopu svoje vlade 1. 1935 izrazil za demokratizacijo dežele. V resnici pa je bila njegova politika navadno nadaljevanje politike šestojanuarskih režimov. Toda rezultati Stojadinovićeve politike so ponovno dokazali, da se hrvaško vprašanje ne more rešiti s pomočjo policije, žandarmerije. Vsi šestojanuarski režimi, razni Stojadinovići, Jevtići, Uzunovići itd. so hoteli reševati notranja politična vprašanja s zatiranjem in preganjanjem delavskega, narodnega in demokratičnega pokreta. Ljustvo je v svoji borbi za svobodo doprinasalo težke žrtve. Najboljši narodni sinovi so padali v borbi za narodne ideale. Toda te žrtve niso bile zaman. One so obogatile in okrepile boj ljudstva za svobodo. To ljudsko gibanje za svobodo je neprestano napredovalo. Pod pritiskom ljudskih množic so padali protiljudski režimi eden za drugim. Sedanja položaj v katerem se nahaja Jugoslavija pa je tako resen, da vprašanje demokratizacije Jugoslavije in sklenitev narodnega sporazuma ne trpi nobenega odlašanja več. Spričo rastoče vojne nevarnosti in fašističnih sosedov Jugoslavije, Nemčije in Italije, katerima se cedijo sline radi bogastva njene zemlje, ki bi vsako noč ranjo razprtijo v Jugoslaviji izkoristile v svoj prid — bi vsako nadaljevanje politike šestojanuarskih režimov lahko postalo usodopolno za obstanek Jugoslavije.

Nemčija in Italija zaslužnata male narode in ogrožata samostojnost ostalih dosedaj še neodvisnih dežel. Stojadinovićeve izdajalska zunanja politika je olajševala fašizmu napade na Avstrijo in Čehoslovaško. S pomočjo Stojadinovićeve politike sta Nemčija in Italija dobili vodilni položaj v gospodarskem življenju Jugoslavije. Večina našega izvoza gre v ti dve državi od katerih ima naš narod samo škodo. Italjanski in nemški kapitalisti mrzlično delujejo na tem, da dobijo čim večji vpliv na našo industrijo...

Politično prijateljstvo Jugoslavije z Rimom in Berlinom odtujaše Jugoslavijo od skupine držav, ki branijo mir. Fašistični razbojnik želijo in vzdržujejo danes prijateljske zveze z Jugoslavijo, ker želijo z njeno pomočjo uresničiti svoje načrte proti neodvisnosti ostalih narodov. Znanje je, da se niti Nemčiji niti Italiji nikoli nista odrekli svojih načrtov, da Jugoslavijo medsebojno razdelita. In ravno Jugoslavija z neurejenim notranje političnim življenjem, daje Nemčiji in Italiji možnost da se v ugodnem trenutku vmešata v notranje razmere v Jugoslaviji in

jo v resnici razdelita. Zato se ne bomo čudili če so v Berlinu hvalili Stojadinovića kot « modrega državnika » in « rešitelja Jugoslavije ». Saj je dosledno izvajal ravno isto politiko, kakršno je hotel imeti fašizem.

Pred novo vlado v Jugoslaviji stojijo torej zelo resne in težke naloge. Interesi Jugoslavije zahtevajo demokracijo v njeni notranjosti in prijateljstvo s demokratičnimi državami v zunanji politiki.

Vlaad mora od obljub, ki jih je dala v deklaraciji preiti na delo. Toda nadaljni politični razvoj v Jugoslaviji je v veliki meri odvisen od zadržanja opozicije. Izkušnja zadnjih let nas uči, da je politika čakanja škodljiva za narodne interese. Dovolj je tudi svečanih obljub. Potrebna so dejstva.

Sovražnikov, ki ne želijo sporazuma med narodi v Jugoslaviji je mnogo. Oni bodo izkoristili vsako priliko, da zanesejo zmedo in ovirajo boj ljudstva v Jugoslaviji za svobodo. Vsled tega je nujno potrebno da opozicija v Jugoslaviji poveča svojo aktivnost in stori vse da v Jugoslaviji čimprej pride do narodnega sporazuma in demokracije.

Izseljenci, ki smo in bomo vedno podpirali boj naših narodov v Jugoslaviji za pravico in svobodo, smo na razvoju politične situacije v Jugoslaviji globoko zainteresirani. Dosedanji režimi v Jugoslaviji niso imeli nobenega razumevanja za naše potrebe. Pač pa so stalno pošiljali za nami razne ovaduhe in špijone in bogato plačane izdajalce, ki so svobodoljubnim izseljencem grozili in jih tožili na konzulatih in pri vladi v Beogradu. Vsled takega postopanja z izseljenci je tudi ugled naših konzularnih zastopnikov v tujini med izseljenci padel na ničlo. Samo veliki ljubezni, ki jo gojijo izseljenci do svoje rodne zemlje se je zahvaliti da kljub skandaloznemu postopanju diktatorskih režimov napram izseljencem v svoji zvestobi napram domovini nišo omahovali, zavedajoč se, da je domovina eno — protiljudski režimi pa drugo.

Ne samo ljudstvo v Jugoslaviji, temveč tudi m izseljenci v tujini čutimo olajšanje, da je Stojadinović izdajalec narodnih interesov in grobar Jugoslavije propadel. Ker želimo videti Jugoslavijo urejeno po principih demokracije in svobode in zavarovano pred tujimi osvajalci bomo boj ljudstva v Jugoslaviji za svobodo še nadalje podpirali — vedoč, da s tem koristimo tudi nam samim. Kajti samo od svobodno izvoljene in od ljudstva postavljene vlade lahko tudi mi izseljenci pričakujemo, da bo uresničila naše zahteve za katere se že tako dolgo borimo.

ALI ŽE VESTE ?

Da je g. Krljevič še dan pred padcem Stojadinovićeve vlade v Jugoslaviji objavljal članek v « Jug. Pariških Novinah » v katerem je ponovno povzdigoval Stojadinovića v sedma nebesa in dokazoval koliko je Stojadinović napravil dobrega za delavstvo v Jugoslaviji.

Zdaj pa prihajajo na dan zviti načrti tega « dobrotnika » delavstva, iz katerih je razvidno, da je hotel oropati delavstvo še zadnjih pravic, ki jih je imelo in mu uničiti njegove svobodne strokovne organizacije.

Krljevič je napisal še nešteto člankov, ki so kar prekipevali hvale o Stojadinoviću, o katerem se lahko reče, da je bil sovražnik narodov v Jugoslaviji št. 1, in katerega je jeza ljudstva končno odstranila z vlade na katero se ne bo nikoli več vrnil.

Narodi v Jugoslaviji o izdajalcu in tiranu Stojadinoviću nočejo več slišati ničesar. Vrgli so ga čez prag, kakor bodo Krljevića vrgli vsi izseljenci ki so mu dosedaj še kaj verjeli. Kaj drugega izdajalec narodnih interesov pač ne zasluži.

— Po zadnjih vesteh iz Beograda, je Dimitrije Ljotić vodja « Zbora » vložil na sodišču tožbo proti Stojadinoviću, katerega obtožuje, da je sodeloval v organiziranju atentata na kralja Aleksandra v oktobru 1. 1935.

— Stojadinović je, ko je bil predsednik vlade zlorabil svoj položaj in si je prisvojil list « Vreme » skupaj s poslopjem in tiskarno.

— Bivši predsednik vlade v Jugoslaviji Stojadinović je te dni sklical tajno zborovanje svojih pristašev v Beogradu za katerega pa je policija zvedela in ga s pendreki razgnala.

Politični pregled

FRANCIJA

Dogodki zadnjih dni dokazujejo, da so imeli prav vsi, ki so posebno v zadnjem času izrazili bojazen, da bo francoska zunanja politika šla še nadalje po poti odstopanja novih koncesij fašizmu. Pripravlja se nov « sporazum » podoben onemu, ki je bil sklenjen septembra lanskega leta v Monakovem.

Toda to pot se gre za Francijo. Italjanske in nemške čete so zasedle Katalonijo in otok Minorco. To je v veliki meri poslabšalo pozicije Francije v Sredozemskem morju. Italija in Nemčija potem ko sta se utrdili na balearskih otokih, lahko vsak trenutek preseka morskot pot, ki veže Francijo z njenimi afriškimi kolonijami. Zdi se da francoskim reakcionarnim krogom ta nevarnost ne dela skrbi. Odposlanec francoske vlade senator Louis Berard se je te dni nahajal v Burgosu. Njegova naloga je da na pogajanjih z zunanjim ministrom Frankove vlade generalom Jordana ustvari potrebne pogoje na osnovi katerih bo potem francoska vlada priznala vlado generala Franka. Reakcionarni tisk skuša prepričati vznemirjeno francosko javnost, da je s pomočjo zlata mogoče iztrgati generala Franka iz rok Nemčije in Italije. To je navadna iluzija, kar posebno dobro dokazuje dejstvo, da italjanske časopisje te dni mnogo piše o sestanku Mussolini-Hitler-Franko, ki se ima vršiti v enem mestu v Italiji, kakor tudi telegrami, ki sta jih te dni izmenjala Hitler in Franko. Naj omenimo še to da poročanje francoskih reakcionarnih časopisov te dni o Spaniji zelo spominja, na postopanje Francije napram Čehoslovaški v septembru lanskega leta.

Sliši se, da francosko zunanje ministrstvo s pomočjo posebnih odposlancev vodi tajne razgovore z Rimom in Berlinom. Namen teh razgovorov — v kolikor je vest o njih prodrla v javnost — naj bi bil priprava za nov sporazum podoben onemu, ki je bil lansko leto sklenjen v Monakovem. S pomočjo « neintervencije » je bila Italiji in Nemčiji dana možnost da sta se utrdili v Spaniji. Francija zapuščajoč republikansko Spanijo že jutri lahko postane sama žrtev fašističnih napadalcev. Dejstvo je, da sedanja zunanja politika Francije boli in napolnjuje s skrbi vse njene odkritosrčne prijatelje.

V francoskem parlamentu so komunistični in socijalistični poslanci postavili predlog za popolno amnestijo vseh delavcev, ki so bili obsojeni radi stavke 30. nov. lanskega leta. Vlada večina je ta predlog odbila. Na ta način reakcija radi svojih sebičnih razrednih interesov vodi politiko razcepljenja in oslabilje narodnih sil ravno v trenutku, ko so narodni interesi Francije najbolj ogroženi.

Bližajo se časi, ki bodo mogoče za Francijo težji od vseh, kar jih je dosedaj poznala njena zgodovina. Nadaljevanje politike kapitulacije pred fašizmom ima zanj lahko težke posledice.

Mi, ki nismo nikoli izgubili vere v francoski narod smo prepričani da bo on tudi to pot našel samega sebe ter da bo v zvezi z vsemi demokratičnimi ljudstvi ostalih dežel prekrizal načrte fašizmu, ki hoče ves svet spraviti pod svojo železno peto.

ANGLIJA

So ljudje, ki mislijo, da je londonska megla kriva, da Chamberlain ne more pravilno presoditi svetovno politično situacijo. Da bi se mu pogled razbistril, je vzel dežnik pod pazduho in romal v Monakovo in v Rim. Kaj je na tem potovanju dosegel nam je znano. Čehoslovaška je izročena Hitlerju, Spanija pa Mussoliniju. To je napotilo Japonske militariste katerim postajajo tla pod nogami vedno bolj vroča ne samo na Kitajskem temveč tudi v njihovi lastni deželi — da so izrazili željo, naj bi mister Chamberlain prišel tudi k njim na obisk in poskušal pregovoriti Kitajce da japonske osvajalce ki jim zažigajo njihova mesta in vasi ter ubijajo z bombami iz zraka njihove žene in otroke pričakajo z godbo namesto z orožjem. Ker pa Kitajci hočejo ostati svobodni gospodarji na svoji zemlji je gotovo, da bi potovanje v Tokio ostalo brezuspešno.

V Angliji raste nezadovoljnost ljudstva s sedanjo Chamberlainovo politiko. Angleški delavci vedno bolj glasno zahtevajo, da se pošlje republikanski Spaniji orožje in živila. Za dosego te njihove zahteve so angleški delavci že nekolikokrat stopili v stavko. Kako so tudi angleški napredni krogi nezadovoljni s sedanjo Chamberlainovo zunanjo politiko

na boljše dokazuje govor sira Stafford Crippsa, v katerem je med ostalimi rekeli tudi sledeče: « ker se je nacionalna vlada v mednarodni politiki povezala z najreakcionarnjšimi elementi se bojim nje-nega nadaljnega vladanja. Potovanje v Monakovo in Rim je imelo za posledico žrtvovanje demokracije fašizmu. To so slabi predznaki za našo lastno svobodo. Ako gledamo v bodočnost vidimo, da se je naša vlada spustila ne samo v bedasto temveč tudi v nevarno politiko. Iz čisto razrednih predsodkov ona odbija najmočnejšega zaveznika Sovjetsko zvezo. Zadnji čas je že, da vsi razumni in vplivni ljudje naše dežele povejo vladi, da nočejo več trpeti politike kapitulacije in vojne. »

NA DALNJEM VZHODU

V « Glasu » smo že nekajkrat objavili poročila objektivnih opozovalcev in poročevalcev raznih velikih inozemskih listov o pravem položaju na Kitajskem in Japonskem. Poročali smo o težkočah na katere je pri svojem pohodu na Kitajsko naletela japonska militaristična klika. Medtem pa tudi nezadovoljnost japonskega ljudstva vsled vojske na Kitajskem neprestano raste. Velike aretacije protifašistov na Japonskem, med njimi 12 profesorjev iz Tokijske univerze, prepoved strokovnih organizacij, in podaljšanje delovnega časa v Mandžuriji, upori japonskih vojakov v bližini Sangaja, v pokrajini Suiyan v Taugku kakor tudi na drugih krajih najboljše dokazujejo « navdušenje » japonskega naroda za vojsko, katero ja japonska soldateska začela proti kitajskemu narodu.

Dopisnik « Daily Herald » iz Hong-Konga poroča: Vsi potniki, ki prihajajo iz Japonske poročajo o veliki nezadovoljnosti, ki je zajela japonsko ljudstvo vsled vojne na Kitajskem. Položaj v notranjosti Japonske je zelo resen. Življenje širokih ljudskih množic je postalo naravnost neznošno vsled visokih davkov, katerim so se pridružile še dajatve za vojno proti Kitajcem. Vsi se velike aretacije ljudi, ki javno dajejo duška svoji nezadovoljnosti s sedanjim stanjem. Mnogo Japoncev je obtoženih špijonaže v korist Kitajcev. Sedanja japonska vlada poskuša pridobiti Kitajce za sklenitev mira, seveda miru, katerega bi diktila japonska militaristična klika. (Opomb. ured).

V vrstah japonskih vojakov in častnikov se vršijo množični samoumori. V znak protesta proti vojni je dne 28. I. v kraju Nantau v bližini Sangaja 17 japonskih vojakov izvršilo samoumor. Samoumor je izvršilo tudi več častnikov v kraju Tajoing v bližini reke Jangtse. V poslovnih mislih na njihove družine ti častniki pišejo sledeče: že več kot eno leto se bori Japonska proti Kitajcem, toda Kitajce premagati bo zelo težko, kajti Kitajske ima mnogoštevilno prebivalstvo, kitajska zemlja je neizmerna. »

V sami Kitajski, položaj na fronti povzročja japonskemu generalnemu štabu velike skrbi. Kitajsko vojno poveljstvo je zavleklo Japonce v gorate predele, kjer tehnično orožje izgublja svojo prednost.

Nerazrešljiv problem za japonske generale je tudi vprašanje kaj storiti z kitajskimi partizani. Japonci so sicer zasedli veliki del kitajskega ozemlja, toda to je imelo za posledice, da so velik del svojega vojaštva morali uporabiti za zavarovanje železniških prog, ter za posadke v večjih mestih. Izven mest so več ali manj vsi manjši kraji pod kontrolo kitajske vlade. Na teh področjih operira več stotisoč kitajskih partizanov. Samo en dokaz: na področju vzhodno od Sangaja je bilo v zadnjih petih mesecih izvršenih 309 spopadov med kitajskimi partizani in japonsko vojsko, pri katerih so japonci izgubili 4505 vojakov.

Partizani so poleg tega zaplenili 70 strojnih in večje število navadnih pušk ter 320.000 nabojev. Železniška proga Nanking-Sangaj je stalno pretrgana po partizanih. Železniška proga Sučov-Klasing stoji stalno pod kontrolo partizanov.

Kljub temu, da je položaj na fronti in v zaledju za Japonce v vsakim dnem težji, japonska vojno-fašistična klika ne miruje, temveč po navodilih zaigalcev vojne v Rimu in Berlinu, ter sporazumno s njimi izziva vedno nove spore z ostalimi državami. Ponovni napadi na sovjetsko ozemlje, okupacija otoka Hairan, zasedbo katerega je zelo ogrožena francoska Indokina, — so samo etape v nadaljnem razvoju imperijalistične vojne, ki je že dodane objela več kot pol milijarde ljudi.

(Nadalj. na 3 str.)

Vladna kriza v Belgiji.

Vlada g. Spaaka je te dni odstopila. O krizi vlade se je govorilo že delj časa, vendar se je Spaku posrečilo, da je s raznimi manevri zadrževal krizo vlade. Padec vlade je povzročil slučaj profesorja Martensa, ki je bil pred kratkim imenovan za člana flamske akademije. Profesor Martens je bil za časa svetovne vojne obsojen radi veleizdaje in pozneje pomiloščen. Trije liberalni ministri so zahtevali, da profesor Martens na položaju člana flamske akademije demisionira. S tem se niso strinjali ostali člani vlade zato je Spaak podal ostavko celokupnega kabineta.

Odhood Spaaka iz vlade, je ponovno v zelo jasni luči pokazal škodljivo vlogo kapitulantov v delavski stranki, ki v želji, da obdržijo oblast v rokah sklepajo najslabše kapitulacije. Ena takih kapitulacij Spaaka je bil tudi sklep njegove vlade, s katerim je Belgija zapustila republikansko Spanijo. Pristaši demokracije v Belgiji padec Spaakove vlade ne bodo obžalovali, ker je bila njegova politika — politika omaloževanja demokracije in oslabilitve Belgije.

Vladna kriza v Belgiji je velikega pomena. Na dnevnem redu je flamsko narodno vprašanje. O načinu rešitve tega vprašanja, mnenja belgijskih političnih strank niso enotna. Flamski nacionalisti in fašisti zahtevajo razpust parlamenta in razpis novih volitev. Flamski reakcionarji in fašistični elementi želijo izkoristiti sedanjo krizo in poglobiti razkol med Flamci in Valonci. Poleg tega reakcija v Belgiji postaja vedno bolj predrzna v njenih napadih na demokratične ustanove.

Nemško fašistično časopisje že postavlja vprašanje, če niso dnevi skupne belgijske države že šteti. Očitno računajo na način intervencije kakršen je bil uporabljen proti Čehoslovaki.

Komunisti zahtevajo demokratično vlado, ki bo napravila konec sedanjemu razkolu med Flamci in Valonci.

Novo vlado je sestavil Pierlot, v katero so vstopili socialisti in katoličani. Ta vlada pa je obstojala komaj par dni. Ko to pišemo nova vladna kriza še ni rešena.

(Nadalj. s 2. str.)

VOJNA V ŠPANJI

Katalonska tragedija je direkten rezultat zločinske politike « neintervencije » katere izvajalci so reakcionarni krogi v Franciji in Angliji. Pod varstvom te « neintervencije » italijanske in nemške ladje stalno prihajajo v Cadiz in Bilbao, polne vojnega materiala za generala Franka. Pod zaščito « neintervencije » so bile italijanske motorizirane divizije udarne čete Frankove armade. Vse to dokazuje, da je politika « neintervencije » dejansko naperjena proti legalni španski vladi kateri je bilo onemogočena nabava vojnega materiala in ostalih sredstev potrebnih za obrambo.

Tako je tudi katalonska armada imela pred seboj sovražnika, ki je imel za razpolago ogromne množine najrazličnejšega vojnega materiala, ki se je neprestano obnavljala.

Dejstvo je, da je padec Katalonije težek udarec za republiko. Ali to še ne pomeni — kakor hoče to dokazati reakcionarno časopisje — da je vojna v Spaniji že končana, in da bo v najkrajšem času likvidiran španski problem.

Franko, katerega podpira ves svetovni reakcionarni tisk, že začne govoriti o « brezpogojni udaji ». Predsednik rep. vlade Negrin mu je dal odgovor, ki je dostojen njega in junaškega španskega naroda, odgovor, ki točno izraža voljo španskega naroda. Španski narod zahteva:

- 1.) Da se mu garantira neodvisnost njegove domovine, brez kakršnegakoli vpliva od zunaj.
- 2.) Da španski narod sam odloči o obliki svoje vladavine, in o svoji usodi.
- 3.) Da po končani vojni preneha vsako nasilje in represalije nad narodom.

Te tri točke jasno izražajo cilj za katerega se bori španski narod, njegovo željo za neodvisnost, proti narodnemu in gospodarskemu zatiranju. Ta narod, ki se svojih ciljev globoko zaveda ima v centralni Španiji armado, ki je v neštetihih bitkah pokazala svoje junaštvo, in svojo pripravljenost, da nadaljuje pravični boj španskega naroda. Španski narod ima ob enem vlado, ki je v najtežjih časih za narod ostala zvesta svojim dolžnostim, in dokazala da želi voditi boj do konca. To je vlada, ki uživa zaupanje simpatije in pomoč vseh strank španske ljudske fronte.

Ozemlje republikanske Spanije je še vedno veliko. (120 kvadratnih kilometrov ozemlja, s morsko obalo dolgo 800 kilometrov in z osmimi milijoni prebivalcev.)

V zvezi s dogodki v Kataloniji, je svetovna reakcija začela veliko agitacijo za priznanje vlade generala Franka. S tem bi se dejansko pomagalo generalu Franku in postavilo republikansko vlado v položaj upornika.

V cilju, da se zagotovi zmaga republikanske Spanije, je dolžnost vseh naprednih in demokratičnih elementov, da uporabijo vse svoje sile in onemogočijo načrte reakcije. Ne sme se dovoliti priznanje generala Franka, kajti španska republika, ki, ki brani svojo svobodo proti fašističnim osvajalcem, vrši zgodovinsko misijo avantgarde borcev proti fašističnemu barbarstvu.

Vsem mora biti jasno, da osvoboditev Spanije izpod jarma fašističnega suženj-

stva ni samo stvar samih Spancev, temveč skupna stvar vsega naprednega človeštva.

MEHIKA.

Za Mehiko se že nekaj let sem široke ljudske množice po vsem svetu živo zanimajo. Mehika ima napredno ljudsko vlado, ki je pod vodstvom priljubljenega mehiškega državnega predsednika Cardenasa izdala za lepo število koristnih zakonov v prid širokih ljudskih množic. Sedanja mehiška vlada je brez obzira na « neintervencijo » podprla pravični boj republikanske Spanije z orožjem in živili v kolikor ji je bilo to mogoče. Lansko leto so bili z dekretom predsednika Cardenasa v Mehiki razlašeni inozemski petrolejski magnati, izkoriščanje vrelcev nafte, pa je bilo izročeno v upravljanje mehiškim razrednim delavskim strokovnim organizacijam.

V tem letu pa stoji mehiško ljudstvo pred novo veliko borbo. Mehika stoji namreč pred volitvami novega predsednika države, ki se bodo vršile dne 4. julija t.l. Ze samo dejstvo, da se je volilni boj že začel čeprav je do volitev še polne 4 mesece časa, dokazuje, da bo to pot volilni boj izredno oster.

Ta volilni boj bo obenem tudi eden najvažnejših v zgodovini Mehike. To pot se ne gre za osebo, temveč za program. V teh volitvah bo mehiško ljudstvo odločilo ali se bo nadaljevala dosedanja politika predsednika Cardenasa in sicer: drugi šestletni gospodarski načrt, o za gospodarsko neodvisnost Mehike, proti povrnitvi vrelcev nafte, tvornice in zemlje njenim nekdanjim inozemskim imperialističnim lastnikom.

Sedanji mehiški državni predsednik je med ljudstvom zelo popularen. Toda po določbah mehiške ustave eden in isti predsednik ne more biti ponovno izvoljen.

Mehiška reakcija, ki uživa veliko pomoč mogočnih kapitalističnih petrolejskih družb, inozemskih trgovskih podjetij, fašističnih organizacij ter Nemčije in Italije se pripravlja, da postavi svojega kandidata. Fašistično časopisje je že otvorilo besno agitacijo proti sedanjemu predsedniku Cardenasu, in voditelju stranke mehiške revolucije Luisu Rodriguesu. Fašisti v svojih letakih odkrito pozivajo na uboj tajnika mehiških strokovnih organizacij s. Lombarda Toledana.

Skupine, ki so se priključile stranki mehiške revolucije, s katero na ta način tvorijo neke vrste ljudsko fronto, so se dosedaj omejile samo na to, da so zavzele svoje stališče napram fašističnim elementom, niso se pa dosedaj še odločile za skupnega kandidata. Sklep strokovnih organizacij v tem pravcu bo imel velik vpliv ne samo na delavce temveč tudi na kmete.

Za sedaj se lahko reče samo to, da ima en kandidat mehiške ljudske fronte vse pogoje, da bo tudi izvoljen.

Cile. Vlada ljudske fronte na delu!
Vlada ljudske fronte v Cile je vnesla v državni proračun naslednje izdatke: 10 milijonov peset letno, za boj proti jetiki, 8 milijonov peset za obleko revnim otrokom, več milijonov za elektrifikacijo in industrializacijo dežele. Vlada, je dolo-

Kvišku glave!

Po dogodkih v Monkovem lanskega leta, po stavki 30. nov. in končno po zadnjih dogodkih v Spaniji, je med mnogimi našimi izseljenci v Franciji in Belgiji nastala čudna potlačena in poparjena, ki je zajela mnoge naše pred aktivne rojake. Mnogi pravijo: « Ozri se kamor koli hočeš ne vidiš več drugega kakor krivico, vidiš kako propadajo najplemenitejši stvari. Pravice ni več na svetu ». Pa zmajejo z glavami in grede za svojimi osebnimi opravki, ne da bi kakor prej aktivno sodelovali tudi v delavskem osvobodilnem gibanju.

Vprašam vas bratje moji in sestre ali smo mi delavci le enkrat v naši zgodovini dobili košček pravice več razen tistih katere smo s žrtvami in trdim bojem priborili?

V kolikor bolj smo vsi, ki s trdim delom služimo svoj kruh, in enem delu sveta složno nastopili proti našim tlačiteljem in izkoriščevalcem, toliko več pravice smo si priborili. Nikdar nam reakcija ni ničesar darovala, vzela pa takoj čim je spoznala, da v naših vrstah ni več tiste granitne složnosti in aktivnosti, ki bi morala biti.

In če smo mi v zgodovini delavskega gibanja doživeli čase, ki so težki za vse mednarodno delavstvo, ali pristojna nam, ki smo članj delavskega razreda, da takoj povešamo glave in se vdajamo toliko škodljivi brezbriznosti za vse kar se godi okoli nas na veliko veselje reakcije? Namesto, da prav v trenutku, ko se vrši juris na naše pravice podvojimo našo aktivnost še bolj strnemo naše borbene vrste in složno odbijamo napad na delavski razred — namesto tega edino pravičnega nastopa, — omahovanje in malodušnost? Ne to ne smo biti!

Napravimo samo bežen pogled v zgodovino delovnega ljudstva, v njegovo gibanje za kruh in svobodo, pa se bomo zopet utrdili v naši veri, kakšna nepremagljiva moč in sila leži v delovnih množicah, sila ki je nobena reakcija na svetu ne more premagati.

Svoječasno so se naši dedje — slovenski in hrvaški kmetje — borili proti svojim zatiralcem fevdalnim grofom in bili v tem boju premagani. V znani bitki pri Brežicah na krškem polju je grof Dietrichstein rekel svojim oprodom: « Preštejte koliko veja ima hruškiino drevo in na vsako vejo obesite enega kmeta ». To se je tudi zgodilo. Pa danes? Fevdalnih grofov že davno ni več, delovno ljudstvo v Jugoslaviji pa živi dalje in je prav te dni zopet strmoglavilo iz oblasti nasilnika Stojadinoviča, ki ga je hotel ukleniti v suženjski jarem fašistične diktature. In nobene sile

čila poseben kredit za graditev delavskih stanovanj. Posebna organizacija je določena za nadzorstvo nad raznimi socialnimi ustanovami, za izvajanje socialnih zakonov in izdelanje novih. V celi državi se bodo osnovala večerne šole za pobijanje nepismenosti, proti kateri prejšnji režimi niso nikdar ničesar ukrenili.

AMERIKA

« V slučaju vojne, meje Francije bodo meje demokracije in potemtakem tudi meje severne Amerike. »

Te besede je izrekel predsednik Roosevelt pred komisijo senata za vojne zadeve. Ameriška in svetovna demokratična javnost je njegove besede toplo pozdravila.

Ko sta vladi v Parizu pripravljali priznanje generala Franka je ameriška vlada sporočila Parizu in Londonu « da bi brezpogojno priznanje generala Franka imelo za posledico pretrganje zveze s legalno špansko vlado, kar bi izzvalo najslabši vtis v Washingtonu, ter bi lahko vplivalo na zmanjšanje ameriške solidarnosti s zapadnimi narodi ».

S tem je povedano to, kar misli večina ameriških državljanov. Rooseveltov nastop po vprašanju brzdanja zbesnelega nemškega in italijanskega fašizma zasluži vso pohvalo. Samo s tako politiko in odločnim nastopom je mogoče zadržati fašistične zažigalce vojne.

SMRT PIJA XI.

Dne 10. II. je umrl v Vatikanu papež Pij XI. Umrl papež se je rodil dne 31. XII. 1857 v Desio mali vasi v bližini Milana. Duhovnik je postal 1. 1879, nato je opravljal razne posle v Vatikanu. Leta 1921 je postal milanski nadškof in kmalu zatem kardinal. Po smrti papeža Benedikta XV. je bil dne 6.11.1922 izvoljen za papeža, ter si je dal ime Pij XI.

Delovanje papeža Pija XI. je v zadnjem času dobilo poseben pomen. Faš-

ni, ki bi mogla prepričati ljudstvu v Jugoslaviji, da ne bi doseglo svobode in boljšega življenja.

Leta 1871 je pariški proletarijat po bo-sedah Karla Marxa « marširal na nebo ». Hotel si je priboriti resnično svobodo. Po zmagi reakcije nad pariško komuno so svobodoljubne delavce postavili v vrsto. Komur je roka dišala po smodniku tega so ustrelili. Tisoče plemenitih žrtev je padlo. Reakcija je vriskala veselja in verovala, da je delavsko gibanje končno zatrto. Kaj še! Seme delavskih žrtev je obrodilo bogate sadove. Delavstvo se je borilo in žrtvovalo in naprej gradilo in utrjevalo svoje organizacije. V letu 1936 je poleg močnih delavskih političnih strank samo njegova strokovna zveza dosegla število pet milijonov članov. Kakšna zavednost, organizacijska sposobnost in moč tiči v nepremagljivem delavskem razredu!

Leta 1905 je kri ruskih delovnih množic pordečila sneg pred carsko palačo v Moskvi. Carizem je triumfal. Tisoči delavcev so padli, tisoči in tisoči se morali v ječe, v prognanstvo v Sibirijo. Toda v kratkih dvanajstih letih je rusko delavstvo pod vodstvom svojega genialnega voditelja dvignilo svojo organizacijo do take moči, da je leta 1917 premagalo carizem in ustanovilo svojo delavsko-kmetško vlado. V dvajsetih letih nezaljšanih naporov in bojov s sovražniki delavske države, delavstvo je pod vodstvom svojih velikih voditeljev zgradilo svojo socialistično državo in pomedlo z reakcijo tako temeljito, da še duha ne sluha ni več njej. Življenje delovnega ljudstva v novi socialistični državi je postalo tako srečno in zadovoljno, da se z njim ne more primerjati življenje nobenega drugega ljudstva na svetu.

Naj teh par kratkih in nepopolnih primerov za danes zadostuje.

Mj moramo vedeti sledeče: kapitalizem je zgodovinski potom obsojen na smrt. Toda sam od sebe ne bo propadel temveč ga bodo uničile resnične svobode in blagostanja željne delovne množice. Kapitalizem ve, da je zapisan smrti toda on se krčevito oklepa življenja, in grabi za vsako rešilno bilko, da bi se rešil. On lahko podaljša sam sebi življenje ali samo začasno. Ideja svobode, demokracije in blagostanja delovnih množic bo zmagala nad mračnimi silami suženjstva, bede in neznanja.

Kvišku glave! Proč z omahovanjem in malodušnostjo! Vršimo naše delo v delavskem pokretu z vztrajnostjo in veseljem zavednih delavcev. Časi v katerih živimo zahtevajo to od nas. T-o.

zem, v katerem je en del voditeljev katoliške cerkve videl svojega zaveznika, je začel napadati tudi katoliško cerkev. Fašizem hoče zaslužiti narode ne samo gospodarsko in politično temveč tudi versko. Fašizem se pripravlja na vojno in jo že vodi. Nauk katoliške cerkve, in načela ljubezni med narodi niso za vojne avanture fašizma. Zato je fašizem začel preganjati katoliško cerkev v Nemčiji.

Poskus papeža in nemških katoliških škofov, da za ceno priznanja raznih prednosti fašizmu dobijo od njega kakršnekoli koncesije je propadel. Leta 1937 je papež izdal okrožnico, v kateri je obsodil preganjanje katoličanov v Nemčiji. Za časa Hitlerjevega obiska v Rimu 1. 1938 je papež Pij XI. zapustil Rim v znak protesta.

Ko je leta 1938 julija meseca sprejel v avdicenco skupino, samostanskih sester jih je opominjal « naj se varujejo prekletstva kakršen je pretirani nacionalizem. »

Istočasno je Mussolini, o katerem je papež nekaj let poprej govoril « da je človek božje previdnosti », kar pomeni, da je odobral tudi njegov režim, začel posnemati Hitlerja v njegovih raznih teorijah, ter uvedel preganjanje židov. Videč vse to je papež spremenil svoje mišljenje o Mussoliniju in začel obsojati rasno teorijo s sledečimi besedami: Mi nočemo delitve v ljudski družini. Človeški rod je samo ena splošna rasa ljudi. Za posebne rase ne more biti prostora. Lahko se vprašamo kakšno potrebo je imela Italija, da je šla posnemati Nemčijo. »

Po zgledu Nemčije so gotovi fašistični krogi v Italiji začeli z gonjo proti katoliški akciji. Vsled tega, kakor tudi vsled novih rasnih zakonov v Italiji, je papež Pij XI. poslal protest italijanski vladi v katerem je navedene fašistične odredbe označil kot kršitev konkordata.

(Nadalj. na 4. str.)

NASI DOPISI

LEP VZGLED

Jugoslovanski narodni odbor za pomoč republikanski Spaniji in vrnivšim se dobrovoljcem, je sprejel od sindikalne sekcije C. G. T. naših rudarjev in Grand Combe (Gard) sledeče pismo, ki ga objavljamo kot lep dokaz solidarnosti naših izseljencev, ki obenem dokazuje, da naši izseljenci niti za trenutek ne pozabljajo na svoje borce, ki so pripravljani na vse žrtve, s puško v roki branili mir, svobodo, in napredek. Pismo se glasi:

Dragi prijatelji,

Radi bi vedeli kako se godi našim borcem, ki so se vrnili iz republikanske Spanije. Ali jim jugoslovenska vlada še vedno noče dati potrebnih dokumentov, da bi se mogli vrniti v svojo rojstno deželo? Ali še vedno trpijo pomanjkanje kakor so ga v začetku trpeli?

Ako njihov položaj odgovarja našemu zgoran navedenemu vprašanju, potem nam pošljite 2-3 nabirane pole, da bomo izvršili zopet eno dobrodelno akcijo v njihov pridržanje ki so se borili za svobodo mir in demokracijo. Sporočite jim naše pozdrave obenem s zagotovili naše solidarnosti s našimi borci in brati Jugoslovani.

Sodružne pozdrave

Za sind. sekcijo C.G.T. Grand Combe:
Sajović Filip.

COMBELLE (Puy de Dôme)

Po dolgem času se tudi mi rudarji iz Combelle oglašamo v našem dragem «Glasu». Da smo postali tako redkobesedni je nekoliko kriva prvič situacija v Franciji, drugič pa tudi splošni mednarodni položaj. Poleg tega se je v našem kraju po stavki iz 1. 1937, v kateri smo se delavci raznih narodnosti borili složno za izboljšanje našega položaja marsikaj spremenilo. Kljub ostri pettedenski borbi v tej stavki delavci nismo zmagali. Se vedno zaslužimo na vsak delavnik 10.—frankov manj kakor naši sodruzi v Pas de Calais in Nordu. To se nam in našim družinam precej pozna, zato bo tudi vsak razumel, da od nas ne morejo prihajati podpore v razne dobrodelne namene tako pogosto, kakor bi prihajale če bi mi sami malo v boljših razmerah živeli. Kljub težkim časom v katerih živimo pa ne povešamo glav temveč smo in ostanemo bojevniki za stvar pravice in svobode, ramo ob rami skupaj s bratskim francoskim delavstvom za njegove in naše pravice. Tudi naši sindikalni rudarski sekciji C.G.T. je treba priznati, da gre po pravi poti. Veliko se je storilo za podpiranje bolnih članov, za kar gre zasluga v prvi vrsti našim zavednim rudarjem na Combelle. Imamo stalno dosti bolnih in obnemoglih rudarjev, ki so dokler so mogli pošteno s trdim delom služili svoj kruh sebi in svojim družinam. Z delom njihovih rok se je bogatil kapitalizem, njemu so žrtvovali svojo mladost in dolga leta vso svojo delovno moč dokler niso obnemogli. Če kdo potem bi oni zaslužili mirno in brezskrbno življenje na stara leta. Toda kapitalizem jih ne bo preskrbel, ne bo jim dal ničesar ako ga ne bomo v to prisilili. Prisilili pa jih bomo delavci ako bomo ostali zvesti svoji strokovni organizaciji C.G.T. in se v njej složno in enotno borili za

(Nadalj. s 3. str.)

Ta nastop Pija XI. proti fašizmu mu je pridobil simpatije vseh naprednih elementov na svetu.

Povodom papeževe smrti je eden nemški list pisal: «da papež Pij XI. ni nikdar mogel najti objektivne ali vsaj ne-tralne odnose napram nacionalnemu socializmu. «Fašiste zelo zanima kdo bo naslednik Pija XI. «Völkischer Beobachter» napada umrlega papeža čes da ni hotel razumeti nacionalnega socializma in opominja kardinalne s sledečimi besedami: «Kardinalski kolegij naj to upošteva ko bo volil naslednika Pija XI.» Razumljivo je da hočeta Hitler in Mussolini storiti vse, da vplivata na pozitivni način pri izvolitvi novega papeža. Težko je predvideti kateri izmed kardinalov bo sedaj izvoljen za papeža. Ker fašizem hoče izkoristiti cerkev za svoje namene se je bati, da bodo nekateri kardinali ki so zvesti Mussoliniju nastopali proti kardinalu Pacelliju, ki je bil najozji sotrudnik Pija XI.

Vatikan dne 2. marca. Za novega papeža je izvoljen kardinal Pacelli.

vse, ki so izkoriščani po kapitalizmu. Zato kličemo vsem delavcem-izseljencem iz Jugoslavije: Držite se svoje razredne delavske strokovne organizacije!

Po vprašanju pomoči republikanski Spaniji smo vsakokrat naredili svojo dolžnost kolikor smo le mogli. V naših vrstah imamo tudi enega sodruga, ki je prišel iz republikanske Spanije. Ta sodrug se je udeležil tudi zborovanja naše sindikalne sekcije C.G.T. ki se je vršilo dne 5. februarja. Na zborovanju nam je povedal mnogo lepega in vzpodbudnega o španskemu ljudstvu in njegovi junaki borbi za svobodo. Sklenili smo, da ga bomo kolikor nam možnosti dopuščajo podprli dokler ne dobi delo. Tudi za naš dragi «Glas» izseljencev smo se pobrigali. Kakor vsako leto so se tudi letos prostovoljno javili sodruzi da bodo raznašali «Glas». Obenem pozivamo vse, ki še niso njegovi naročniki, da kot taki postanejo. Podpreti in pomagati dobremu delavskemu listu pomeni pomagati boju delavstva za pravice, pomeni pomagati samemu sebi.

Dne 22. jan. pa se je vršil občni zbor naše sind. sekcije. Iz poročila ki ga je podal s. blagajnik je razvidno, da je imela sekcija v preteklem letu vsega skupaj 7718 frankov in 85 cent. dohodkov, stroškov pa 7294 fr. in 95 cent. Od te preostale vsote smo odobrili 200 fr. podpore enemu našemu sodrugu, ki je že več kot tri mesece bolan. Dne 5. XII. 1938 pa nas je za vedno zapustil sodrug Vinko Udovec, ki je umrl v Corzezi. Poslali smo na njegov pogreb enega naših sodrugov na sekcijske stroške, ki je zastopal našo sekcijo na pogrebu.

Tako smo vam na kratko opisali kako živimo in kaj delamo. Proletariat živi sedaj v težkem položaju in bje hude boje. **Toda sodrugi glavo pokonci ker naš čas prihaja!**

Zivela solidarnost proletarijata celega sveta!

Za sind. sekcijo C.G.T. na Combelle:
Kelner Karl.

Išče se:

Puncer Ivan, Slovenec, ki je nekako pred devetimi leti prišel iz Jugoslavije v Francijo, ter je delj časa živel v **Merlebachu** (Moselle). Kdor bi kaj vedel o njem naj sporoči na naslov: **Smode Stefan, rue Michelet, 13, Wingles** (P. de C.) ali pa uredništvu «Glasu» izseljencev.

Zahvala. — Spodaj podpisani izrekam tem potom najlepšo zahvalo vsem, ki so me tolažili ob prerani smrti moje zene, ter vsem ki so jo v tako častnem številu spremili na njeni zadnji poti.

Posebno zahvalo pa sem dolžan pevskega odseku «Cankar» za v srce segajoče žalostinke, ki jih je — za zadnje slovo — odpel pri odprtem grobu moji nepozabljeni življenjski tovarišici.

Obenem izrekam sodružno zahvalo društvu «Podporna Jednota-Vesna» ki mi je priskočilo na pomoč in mi tudi takoj izplačalo iz posmrtninskega sklada znesek 1032 frankov.

Rojaki oklenite se v tujini svojih podpornih in kulturno-prosvetnih društev, ki so nam izseljencem v tujini v največjo korist! Saj nam po eni strani kažejo pravo pot solidarnosti in delavske kulture katero moramo mi delavci posebno negovati, po drugi strani pa nam ta naša društva vedno izdatno pomagajo ravno takrat ko smo pomoči najbolj potrebni.

Društvo «Vesna-Jednota» vsem toplu priporočam.

Sallaumines 20. II. 1939.

Klaec Jozef in družina.

Objava. — Narodni odbor za pomoč republikanski Spaniji v Lensu (Pas de Calais) je za pomoč borcem, ki so se vrnili iz Spanije sprejel naslednje vsote: **Sekcija Bruya** 280 fr. in 95 cent. **Vendin le Vieil** 97 fr. in 25 cent. **Lens fosse 2**, 265 frs. in 85 cent. Sodruga Alojz Osojnik nam je na fosse 15 nabral lepo vsoto 261 fr. in 55 cent. **Sekcija Carvin** zbrala in darovala 62 fr.

Zgoraj imenovani odbor izreka v imenu naših borcev vsem zbiralcem in darovalcem najlepšo sodružno zahvalo.

SALLAUMINES (P. de C.)

Dne 15. januarja smo se zbrali člani naše Jug. sind. sekcije C.G.T. na naš redni letni občni zbor, na katerem smo pretresli delovanje sekcije v preteklem letu. Najprvo smo z veseljem ugotovili, da sprejemba položaja v Franciji, kakor tudi splošni težki položaj delavstva, na član

Resnica o Spaniji

Od enega naših bivših španskih dobrovoljcev ki je skupaj z ostalimi vojniki republikanske Spanije med zadnjimi zapustil Katalonijo in prešel na francoska tla smo prejeli tale članek katerega na tem mestu v celoti objavljamo. Nihče nam namreč ne bi mogel boljše pojasniti vzrokov zakaj se je morala republikanska armada umakniti iz Katalonije kakor naš junak dobrovoljec, ki je sam doživel to tragedijo španskega naroda.

Uredništvo.

Nikdar ne smemo izgubiti izpred oči dejstva, da se je špansko ljudstvo v prvih dneh fašistične vstaje z golimi rokami borilo proti fašističnim upornikom, ki so že takrat razpolagali z vsemi bojnimi sredstvi tujega in domačega izvora. Sele po zavzetju prvih uporniških centrov, vojašnic utrdb in skladišč, je špansko ljudstvo prišlo do pušk, nekaj strojníc tankov in topov.

Zasluzni internacionalni prostovoljci, ki so prišli takoj v prvih dneh upora, legelni španski vladi, in borečemu se španskemu ljudstvu na pomoč, pa so si preko Pirenejev sami vtihotapili nekaj pušk in municije toliko pač, da je bil vsak tretji ali četrti za silo oborožen in sposoben za borbo. Vsi ki so bili v drugi črti, so bili tam kot prva rezerva — brez pušk in so jih dobili šele, ko so njihovi tovariši v prvi bojni črti padli ali bili težko ranjeni. Medtem ko so fašisti dobivali z vsakim dnem večjo pomoč iz inozemstva, posebno iz Italije in Nemčije je ostalo špansko ljudstvo brez orožja tudi v zadnjih najtežjih borbah na fronti v Kataloniji. Kdor tem bojem ni prisostvoval (in prisostvovali jim niso razni dezertjerji, ki se sedaj tako širokoustijo po fašističnih časopisih) si niti malo ne more predstavljati, kako ogromno premoč v najrazličnejšem modernem orožju so imeli fašisti napram republikanski vojski. Prav tako tako si ne more predstavljati nečloveške krutosti s katero so fašisti nastopali. Tudi v svetovni vojni se v velikih ofenzivah ni štedilo niti ljudstvo niti materijal, ki

ga je bilo tudi takrat nagromadenega v velikih množinah, toda zato so bile fronte takrat neprimerno večjega obsega, medtem ko je bil isti materijal v Kataloniji osredtočen na razmeroma malih frontah. Razen tega v svetovni vojni zračnih ofenziv takega obsega, kakršne so bile v Kataloniji niso poznali. V španski vojni pa so fašisti glavno vlogo prepustili — poleg artiljerije — aviaciji. Kaj ti njihova infanterija ni hotela v napad, dokler se ji ni zdelo, da je teren pred njo popolnoma očiščen od sovražnika.

Po 200 avijonov in še več je «delovalo» na razmeroma malem delu fronte tako, da je prišlo na vsak kilometer bojne črte 5. do 10. avijonov, ali na nekaj republikanski pušk po en avijon. To ogromno število avijonov je napadalo skoraj ne-kaznovano, ker republikanska vojska ni razpolagala skoraj z nobeno protiletalsko obrambo iz zemlje in maloštevilna republikanska aviacija katere eno letalo je imelo proti sebi 8 neprijateljskih, ni mogla stalno patrolirati nad ogroženim ozemljem in ga varovati. Tako so največji fašistični bombarderji lahko letali izpod višine od 1000 metrov in se je zato tudi nekolikokrat zgodilo, da so težki blindirani bombarder s posadko od sedem ljudi sestrelili republikanski pešci. Prav tako ni razpolagala republikanska vojska skoraj z nobenimi specialnimi protitankovskimi topovi, in so fašistični tanki mnogokrat nemoteno napredovali do prvih republikanskih črt, kjer so jih anti-fašistični antitankisti pričakali z ročnimi bombami in časih tudi prisilili na umik. Vsi vojni strokovnjaki so si pa edini v tem, da se je mogoče uspešno ubraniti tako aviacije, kakor tankov samo s protiletalskimi in protitankovskimi topovi, katerih pa je republikanec najbolj manjkalo. Če bi republikanska vojska razpolagala samo s tretjim delom orožja, ki ga je imel nasprotnik bi pri tej morali in hrabrosti, ki jo je vedno prevečevala, gotovo odločila boj v svojo korist.

Taka je resnica o toliko opevanih fašističnih zmagah v Spaniji.

stvo naše sekcije ni vplivala v pravcu omahovanja in nezvestobe C.G.T. Ugotovili smo, da je položaj sicer težak, toda mi nismo izgubili ne volje za organizacijo, ne upanja na boljše bodočnost za katero se hočemo še nadalje složno boriti. Danes ko sovražniki enotnega strokovnega gibanja in sovražniki socialnega napredka napenjajo vse sile da bi razbili enotnost strokovno organiziranega delavstva, in da pokolebajo posamezne člane naših sekcij — je naš občni zbor pokazal, da so člani naše sekcije res zavedni delavci, ter da so vsak poskus razbijanja naše strokovne enotnosti najsibo odkrit ali prikrit naletel na složni in odločni odpor vsega članstva naše sekcije.

Članstvo je z odobravanjem sprejelo na znanje poročila posameznih odbornikov o delovanju sekcije v preteklem letu. Da smo bili res aktivni naj govorijo — številke!

Prenos iz leta 1937 je znašal **692 fr. in 35 cent.** Z nabiralnimi akcijami se je zbralo skupaj **2832 fr. in 10 cent.** Razne veselice in prireditve so prinesle **1533 fr. in 75 cent.** Dohodki od članskih znamk po 25 cent. od člana so znašali **472 fr. in 90 cent.** — Skupaj: **5.530 fr. in 90 cent.**

Od tega smo izdali v dobrodelne namene: Enemu obolelemu članu **473 fr. 50 c.** Za pomoč v smrtnih slučajih **628 fr. in 95 cent.** Za pomoč Spaniji, njenim bojvnikom ter njihovim družinam **1773 fr. 75 c.** Za naše brezposelne izseljence **620 fr. in 85 cent.** Za «Glas Izseljencev» **729 fr. in 50 cent.** Za zimsko pomoč političnim jetnikom v Jugoslaviji **100 frankov.** Stroški za razne kongrese, prispevek naši Federaciji in razni administracijski stroški naše sekcije vsesкупaj **680 fr. — Skupaj: 5006.— fr. 55 cent.**

Ostalo v blagajni: **504 fr. 35 c.**

Razen tega smo v korist Spaniji prodali precejšnje število slik naših bojvnikov. Te podatke objavimo prihodnjič.

Iz navedenega poročila je razvidno, da je naša sekcija dosegla v preteklem letu prav lepe uspehe, najsibo glede solidarnosti v splošne koristne namene ali pomoči poedincem in našemu tisku. Upamo, da bo letošnje leto sekcija s svojim novim odborom, ki se je malo spremenil nadaljevala pravilno svoje delo in ob koncu leta 1939 prišel s poročilom ki bo še boljše kot letošnje. Čeprav mora vsak priz-

nati, da smo se v tem letu dobro odrezali. Toda mi moramo korakati naprej!

Našo enotnost, složno in aktivno delovanje je treba dvigniti še na višjo stopnjo. Predvsem ni dovolj da smo v besedah vsi za enotnost. To našo pravilno željo je treba izpolniti tudi v dejanju. Mi sel in želja je eno, a konkretno vztrajno in aktivno vsakdanje delo v sekciji je pa druga stvar. Vsi člani sekcije moramo delati složno in aktivno ne samo odbor! Njemu je treba pomagati povsod, vsak naj gre na delo kakor da je obstanek sekcije in njen napredek odvisen samo od njega. In sloga sloga! Se bolj kot dosejaj si zapomnimo, da sloga vsepovsod odločuje, da pa še nikdar ni bila za nas tak velike važnosti kakor je sedaj.

V slogi je moč, v aktivnem in ožnjem delu nas vseh za novo lepše življenje delavstva pa — naša rešitev!

Zidar.

Zahvala. — Podpisani se najtopleje zahvaljujem: vsem našim sodrugom in sodružicam, ki so me nakon moje 25-mesečne odsotnosti toplo in bratsko sprejeli in mi gostoljubno postregli, ter mi sploh v vsakem oziru šli na roko.

Dalje se najlepše zahvaljujem našemu krajevnemu odboru za pomoč republikanski Spaniji v P. de C., ki mi je materijalno pomagal v mojem težkem položaju.

Posebej pa še izrekam toplu zahvalo s. Osojniku Alojziju, ki mi je daroval 50.—frankov, dalje njegovemu stanodajalcu, ki mi je daroval 10.—frankov in s. Babiču, ki mi je daroval 20.—frankov.

Za vse te dejanske izraze naklonjenosti in solidarnosti izražam vsem skupaj še enkrat mojo globoko sodružno zahvalo in kličem: Naj živi solidarnost!

G. F.

— Francoska in Angleška vlada sta priznali vlado generala Franka.

— Sovjetska vlada je pretrgala diplomatske zveze s Madjarsko, ker je ista pristopila k protikomunistični zvezi.

Arts Graphiques, s. c., 201, chaussée d'Haecht
Géant: J. L'chevin, r. Robiano, 56, Brax-3

Imprimé en Belgique.
Editeur responsable: N. Henneuse,
Longue rue du Vanneau, 4, Anvers.